සිදුකඩපහණ

සංස්කරණය - බන්ධුල ගුණරත්න

ෆී සිනිසිවහන්

මෙම සිතන් සටන එතරය

මම හමුණු සමඟ අප අල අතර හිටිය. ඒත් එදා අපි ඉතාමුලඟේ එකම වැඩකට. අපි යාපනයට ගියේ 'උදයන්' පත්තරයේ කුගනාදන් සහෝදරයට පහරදීපු එක ගැන සිංහලෙන් මෙන්ම දෙමළෙන් ද සටන් පාඨ හඬ නැඟුණ. ඒ අතර හිටිය ඉතාමත් උද්‍යෝගයෙන් දෙමළෙන් සටන් පාඨ කියූ යුවතියන් හිරිසක්. අන් එක යුවතියක් මං දිහා බලල ඉනා වුණා. උද්ඝෝෂණය අවසන් වෙලා ඇය මං ළඟට ආව.

"මට අයියව හොඳට දැකල පුරුදුයි"

ඇය කැඩුණු සිංහලෙන් හා පැහැදිලි ඉංග්‍රීසියෙන් කිව්වා. මගේ මතකය නිවැරැදියි. ඇය හා ඇගේ යෙහෙළියන් මට හමුවුණේ යාපනයේ එම්.ආර්.ටී.සී. එකේදී. මධ්‍ය සම්පත් හා ප්‍රහුණු ආයතනයේදී. ඒ මිලිතුන් සමඟ Mo-Films ආරම්භ කළ යාපනයේ සිය දවසේ. ඇය යාපනය සරසවියේ ජනසන්නිවේදනය හදාරන සිසුවියක්. ඒත් එදා ඇය ඇතුළු පිරිස අපි දිහා බැලුවේ විකක් දුරින් ඉඳන් ආගන්තුක ලෙස. මිනිසුන් සතුරන් හා මිතුරන් හඳුනාගන්නේ අයිතීන් වෙනුවෙන් කරන අරගල තුළය. එම්.ආර්.ටී.සී. සිසුවියන්ට ද ඒ සත්‍යය පොදුය. මේ උද්ඝෝෂණයට මුවුන්ගේ පැමිණීම අන් සියල්ලටම වඩා වටිනා බව මට සිතෙයි.

ඒ මුවුන්මේ අඩවියට පය තබන්නේම එය අභියෝගයක් බව දැනගෙන ඊට මුහුණදීමට සූදානමින් නිසාය.

සහෝදරියනේ මේ ප්‍රහාරය තුඹලාටය. ඒ හෙටට වුවමනා, අභියෝගවලදී සැලෙන්නෙ නැති මිඩියාකාරයන් නිසාය.

ඔව්! අභියෝග දිනිය හැක්කේ එක්ව සටන් කිරීමෙනි.

මං ගොළු වුණා

උඹේ කොළමට හොඳ එකක් මං ළඟ තියෙනවා, නොවැරැදීම ඒක බලන මගේ මිතුරෙක් 2010 ඩයරියක ජූලි 10 ලියපු දින සටහනක කොළයක් මගේ අතේ ගුලි කළා. ඒක තරමක් පොඩිවෙලයි තිබුණෙ. මගේ මිතුරට ඒක දීල තිබුණෙ දැන් ඔහු ඉන්න බෝඩින් කාමරය අයිති ගෙදර මනුස්සය. එයාට ඒක හමුවෙලා තියෙන්නෙ කලින් ඒ කාමරයෙ නැවතිලා හිටපු තරුණයකුගෙ ඩයරියක තිබිල. මේ මගේ මිත්‍රය මට දුන්නු පරණ ඩයරි කොළේ ලියැව්ලා තිබුණ දේවල්

"අම්ම කතා කළා. පුතේ අනේ වරද්දන් නැතුව තාත්තගෙ බෙහෙත් ටික අරන් එන්න" නංගි කතා කළා. "පොඩි අයිය ඉස්සර වගේ දැන් අපි ගැන බලන්නෙ නෑ." මල්ලි කතා කළා. අයියෙ කෝස් එකට තව රුපියල් 3,500/-ක් බඳින්න ඕන. කෙල්ල කතා කළා. "මේ පාර අපේ බැජ් ට්‍රිප් එක යන්න ඔයත් එනවා නේද? ඒ කාටවත් දෙන්න පුළුවන් උත්තරයක් මං ළඟ තිබුණෙ නෑ. මං ගොළු වුණා.

පගෝඩා - වෙන්ඩාම්

අපි 'උදයන්' කාර්යාලයෙන් පිටවෙලා කොළඹ එන්න බස් එකට ගොඩවෙන්න යද්දි, වන්දන මල්ලි ගියා බුලත් විටක් ගන්න කියල. ඒත් එක්කම ශාලිකත් ගිය නිසා මාත් ඒ පැත්තට ගියා. මං යනකොට වන්දන කඩේක මල්ලි කෙනෙක් එක්ක ගජරාමෙට කතාව.

බුලත් විට ගත් වන්දන බස් එකේදි හපන්න යාතනේට ආවේණික කැමක් හොයනව. කඩේ මල්ලි කලින් මිගමුවෙ ඉඳපු කෙනෙක්. එයාට හොඳට සිංහල කතා කරන්න පුළුවන්.

වන්දන කඩේ තිබුණ කලින් දැක නැති 'පගෝඩා' ඉල්ලුව. 'පගෝඩා වේන්ඩාම්' කඩේ මල්ලි දෙමළෙන් කියපු එක වන්දනට තේරුණෙ නෑ. පස්සෙ ඔහු ඒක අපිට තේරෙන සිංහලෙන් කිව්වා.

"ඒවා කෑවම මත්වෙනවා. ඒව ඔයාල ගන්න එපා. ඒක හොඳ නෑ."

අපි ගුගාක් වෙලාවට දකින්නෙ ඕනෑම ජරාවක් විකුණල තමන්ගෙ මධ්‍ය තරකරගන්න හාදයො.

ඒත් මේ 'දෙමළ' මල්ලිට 'සිංහල' අපිට මත් කරන්න ඕන වුණේ නෑ. හාමෝන් අතර වෙනස්කම් තිබුණට සහෝදරකම් අතර වෙනස්කම් නෑ.

මල්ලි උඹ නොකියා කිව්වෙ ඒකද?

■ ප්‍රියන්ත ලියනගේ

බකමූණා විදි බැස මේ වන විට දෙසතියකුත් අත්ම නොසිනි. අගෝස්තුව ආරම්භ වීමට පූර්ව බකමූණා විදි බසින බවට දවැන්න ප්‍රවාරක ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භ වී තිබිණි. අන්තර්ජාලය, පුවත්පත් පමණක් නොව විද්‍යුත් මාධ්‍ය හරහා ද මේ ප්‍රචාරක ව්‍යාපෘතිය දියත්වනු දක්නට ලැබිණි. මේ ප්‍රචාරක ව්‍යාපෘතිය තුළ බකමූණා විදි බසී යන්න ඉංග්‍රීසියට වර් තනා තිබුණේ owl on the stage ලෙසිනි.

රාජින දිසානායකගේ නාට්‍යයක් කරළියට පැමිණීමේ පුවත අප තුළ ද සුඛවාදී බලාපොරොත්තුවක් ජනිත කළේ ය. ඒ ඔහු විසින් මේ වන විට වේදිකාවට නිළිණ කර තිබෙන නාට්‍ය අප සමඟ යම් සවිඥානික රසවින්දනාත්මක ගනුදෙනුවකින් දේශපාලන ගනුදෙනුවකින් නියැළුණු නිසාය. මංගල දර්ශනය දවසේ ම owl on the stage බලන්නට අපව උත්තේජනය කළේ ඒ කාරණාවය. ඒ අනුව පිරී ඉසිරී ගිය ප්‍රේක්ෂකාගාරයක සිද අපි owl on the stage නැරඹුවෙමු. එහෙත් පූර්ව ප්‍රචාරක ව්‍යාපෘතිය තුළ අපි දුටු owl on the stage වෙනුවට වේදිකාව මත දිස්වෑරුණේ අවුල් on the stage නමැති නාට්‍යයකි.

රාජිනගේ owl අවුල් ලෙස වේදිකාවට සම්ප්‍රාප්තවීම නිසා ඇතිවූ සම්පූර්ණය මේ සටහන තැබීමට අපව පොළඹවන්නට විය. එහෙයින් පළමු සොට owl on the stage තුළ ඇස ඇටුණු අවුල ගැන කියන්නෙමු.

හංසයින්ටත් මං ආසයි, වීරයා මැරිලා, මට වෙඩිකියන් නැද්ද, සිහින හොරු අරන්, ආපසු හැරෙන්න බෑ නාට්‍ය තුළින් අප හඳුනාගත් රාජින යනු ලාංකීය වේදිකාව මතට වෙනත් ආරක නාට්‍ය ප්‍රවේශයක් හඳුන්වා දුන් නාට්‍යකරුවෙකි. මුල්කාලීනව ඔහුගේ නාට්‍ය නාට්‍ය ලෙස හඳුන්වන්නට පවා බොහෝදෙනා අකැමැති වූයේ මේ වෙනස නිසා ය. නාට්‍යවේදයේ නාට්‍යයක් වෙතුවෙන් ඉල්ලා සිටින අනාවශ්‍ය ගුණාංගයන් ඔහු සිය නාට්‍ය ධර්මය තුළ අත්හළ නාට්‍යකරුවෙකි. ඔහුගේ නාට්‍ය තුළ පෙළෙන් පෙළට දිවෙන මහා ගැටුම් නැත. ඒ ගැටුම් තුළින් ජනිත වන මහා කුතුහලයක් නැත. නාට්‍යෝචිත අවස්ථා කියා සැලකිය හැකි අමුතු දේවල් නැත. මේ නිසාම රාජිනගේ නාට්‍ය වෙනත් ආරක් ගත්තේ ය. 'හංසයින්ටත් මං ආසයි' සිට 'ආපසු හැරෙන්න බෑ' දක්වා මේ නව ආර අඩු - වැඩි වශයෙන් නඩත්තු කළ රාජින සිය නිර්මාණ හරහා ලාංකීය වේදිකාව තුළ යම් ලකුණක් ද නැබුවේ ය.

නාට්‍යවේදය තුළ ඉල්ලා සිටින මුඛ්‍ය ගුණාංගයන් රාජිනගේ නිර්මාණ තුළ නොමැති වූවාට ඒවා දියුණු නාට්‍යයන් ලෙස (සියල්ල නොවේ) කටහැර හැඳින්වීමට අපි කුහක නොවන්නෙමු. ඔහුගේ නාට්‍ය නඩත්තු වූයේ දෙබස් හා රංගය මතය. සමකාලීන සමාජ දේශපාලන විවේචනය රාජිනගේ නාට්‍ය තුළ විවිධාකාරයෙන් නාට්‍ය පෙළ බවට පත්වේ. මේ නාට්‍ය පෙළ ද මෙතුවක් යම් සාධනීය ගනුදෙනුවක් කළ බව මගේ විශ්වාසයයි.

බකමූණා රූගෙන රාජින කරළියට පැමිණෙන්නේ යුද්ධයෙන් හරියටම අවුරුදු දෙකකට පසුවයි. යුද්ධයෙන් පසු බොහෝ පුරුෂාර්ථයන් අවුල්ව අන්දමන්දව ගියා සේම රාජිනගේ නාට්‍ය ධර්මය ද අවුල්ව අන්දමන්දව ගොස් ඇති අයුරු බකමූණා තුළින් දුටුවෙමි.

මෙය අනිශය සරල සුගම පෙළකි. මතුපිට විවිධ අන්වර්ථ නාම හරහා කතා කෙරෙන්නේ පවතින දේශපාලනය ය, යටි පෙළ ද එයමය. කොටි, පොළඟුන් වී ඇත. තුවක්කු, පොලු වී ඇත. සමකාලීන විදුෂක දේශපාලන චරිත යැයි සැක සිතිය හැකි භූමිකා විවිධ නම්වලින් චරින් වර පෙනී සිටී. පළමු රංගයේ සිටම රාජින මෙය හාස්‍යෝත්පාදක නාට්‍යයක් ලෙස ගෙන එන්නට උත්සාහ දරා තිබේ. පළමු රංගයේ සිටම රාජිනගේ උත්සාහය සාර්ථක කරමින් ප්‍රේක්ෂකාගාරය හිනාවෙන්නට පටන් ගනී.

එහෙත් නාට්‍යය අවසන් වූ පසු ඒ හිනාවට සමුදීම විනා මවුන්ට නාට්‍යය සමඟ වෙනත් දියුණු ගනුදෙනුවක් කිරීමට තරම් අවකාශයක් රාජින ඉතිරි නොකරයි. සත්‍ය ලෙසම ප්‍රේක්ෂකාගාරය සිනාසෙන්නේ තමන් තුන්සිය හැට්පස් දවසේම දකිමින් සිටින දේශපාලන විහිළුකරුවන්ගේ රංගයට ය. එයට හොඳම උදාහරණය ජැක්සන් ඇන්තනී ය. ජැක්සන් විදූෂකයෙක්, බම්බන්නෙක් බහුභූතයෙක් බවට පත් වූයේ දැනට වසර කිහිපයකට උඩ දී ය. දැන් ජැක්සන්ව දකින වාරයක් වාරයක් පාසා ජනතාව ඔහුගෙන් බලාපොරොත්තු වන්නේ බරසාර සිංහලෙන් දේශනා කරන ඉල ඇදෙන විහිළු ය. නමුත් මෙවර ජැක්සන් ඒ අනුවම යමින් බරසාර සිංහලෙන් ඉල ඇදෙන විහිළු කපයි. රාජින මේ සියන්නාවූ ජැක්සන්ට වෙනත් නමකින් වෙනත් වේදිකාවකට රැගෙන ඒ. ඔහුගේ විහිළු දකින ප්‍රේක්ෂකයා මේ ජැක්සන් හේදි කියා අනුමාන කර නෙසින් ඔහුගේ බරසාර ඉල ඇදෙන විහිළු මඟහැර සිනාසෙන්නට පටන් ගනී. අනෙක් චරිත ද එසේ ය.

නාට්‍ය පෙළ තුළ ම රාජින අවුලට පත්වන්නේ මේ නිසා ය. ඔහුට අවශ්‍ය වී තිබෙන්නේ සුලබ දේශපාලන හාස්‍යය එපාදීදෙන්ම ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීමට ය. එහි ගැඹුරකට යාමට, වෙනත් මානයකින් දැකීමට රාජින උත්සාහ නොකරයි. උදේ හවස දකින, උදේ හවස කතා කරන, අපි උදේ හවස ලියන දේශපාලන සිදුවීම් වෙනත් ලෙසකින් නාට්‍ය තුළ ඇමිණී තිබෙන්නේ මේ නිසා ය.

බකමූණා පෙළ දියුණු නාට්‍ය පෙළක් ලෙස හිසිසේන්ම හැඳින්විය නොහැක. එය නාට්‍යයකට වඩා ළංවෙන්නේ ප්‍රාමිත විදි නාට්‍යකට ය. විශ්වවිද්‍යාල විදි නාට්‍ය කණ්ඩායම් මේ ශෛලියේ බොහෝ විදි නාට්‍ය නිර්මාණ ඉදිරිපත් කරනු ඔනෑතරම් දක තිබේ. රාජින ද දනුවත්ව හෝ නොදනුවත්ව ළං වී තිබෙන්නේ ඒ අසලට ය.

බකමූණා පෙළ තුළ ඇති ඊළඟ ගැටලුව වන්නේ නාට්‍යයේ අවසානයයි.

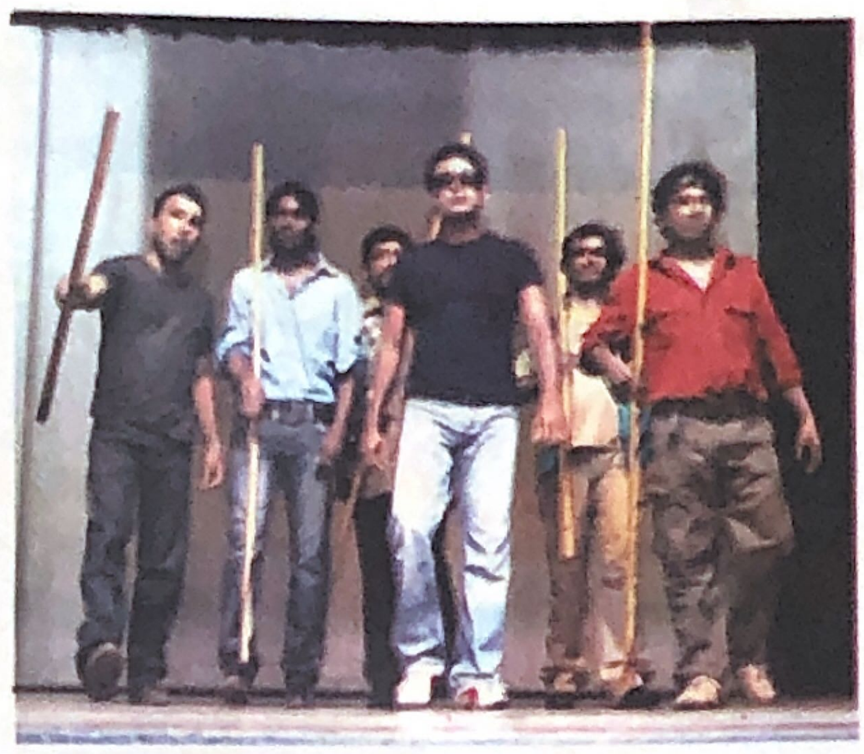

නතරවෙයි කියලද හිතන්නේ"

නාට්‍යයේ අවසන් දෙබසින් රාජින කියන්නට හදන්නේ මේ ක්‍රමය කිසිදා නොවෙනස් වන බව ද....?

නාට්‍ය පුරා යථාව දකින මාධ්‍යව නම් තරුණයා අරගලකාරී මාවතින් මිදී නැවත වේදිකාවට අවතීර්ණ වීමෙන් රාජින ඉඟිකරන්නේ සමාජ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ගමනකින් සියල්ල කෙළවර වියයුතු බවද...? නැතිනම් සමාජ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ගමනකින් සිය නාට්‍යවලිය තුළ මෙතෙක් රාජින අඩුවෙන් භාවිත කළ ෆිසිකල් තියටර් උපක්‍රම බකමූණා සඳහා රාජින භාවිත කරන්නට උත්සාහ දරයි. පොලු හමුදාවෝ පොලු රැගෙන පොලු සටන් නටති. ප්‍රවණ්ඩකාරීත්වය උද්දාමයට පෙරළීම හරහා පවසින යථාර්ථයක් සියුම්ව ගෙන ඒමට රාජින සමත්ව ඇතත් එය රංග කාර්යයක් ලෙස ඉතා බාල බව කිව යුතු ය.

රංග විනාසය

ගොඩනැගීමේ දී පරිණත නළුවෝ ආධුනික රංග කාර්යයන්වල නියැළෙන්නත් බවට පත්වී තිබේ. නැතිනම් පත්කර තිබේ. නාට්‍ය පුරා ඇත්තේ රංගවේද අව්චාරුවකි. ප්‍රියංකර රත්නායක අධිරංගයක නියැළේ. ධර්මප්‍රිය ඩයස් ද එයට නොදෙවෙනි නැනක හිඳ රංගයට අවතීර්ණ වේ. ප්‍රසාද් සූරියාරච්චි ද ඒ මගම යන්නට යත්න දරයි. ගාම් සමඟ සමීප ස්වභාවික රංගයේ පිහිටයි. ජයනි ජයනි ලෙසින්ම වේදිකාව මත සිටගෙන සිටී. සමීපත් සහ ඇඳුම් කුඩා දෙකක් හැසිරේ. මේ රංගවේද අව්චාරුවෙන් රාජින උත්සාහ දරා තිබෙන්නේ බලහත්කාරී හාස්‍යයක් මතුකිරීමට ය. ඒ අරමුණ අනුව රාජින සාර්ථක ය. ප්‍රේක්ෂාගාරය බව අල්ලන් සිනා වූයේ ඒ නිසා ය.

මේ දක්ෂ නළු - නිළි කැල මීට වඩා සූක්ෂ්මව හැසිරවිය හැකි නම් (පෙර නාට්‍යවල මෙන්) බකමූණා අසාර්ථක පෙළක් වුවත් සාර්ථක නිෂ්පාදනයක් බවට පත්වන්නට ඉඩ තිබිණි.

සිය පරිණත නාට්‍ය ධර්මයෙන් බැහැරව රාජින වෙනත් ආකෘතියක පිහිට පතන්නට ගියේ බලහත්කාරයෙන් තිරිහන්වීමටද...? අද වන විට තරුණ නාට්‍යවේදීන් වේදිකාව මත පාන සුලබ ආකෘතික හරඹයේ රාජින ද ගොදුරක් වී ඇති බව මගේ පෞද්ගලික විශ්වාසයයි. මේ බලහත්කාරී තිරිහන්වීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස රංගවේදය අව්චාරුවක් වී තිබේ. රංග විනාසය බාල වී තිබේ.

සමස්ත නාට්‍යය පුරාවටම මා දුටු සාධනීය ලක්ෂණයක් ගැන ද සටහනක් තැබිය යුතු ය. බකමූණා තුළින් ගාම් නමැති විශිෂ්ට නළුවා යළින් එතාවක් මසවා තබන්නට රාජින සමත්වී තිබේ. ගාම් සිය චරිතයට මනා සාධාරණයක් ඉටු කරයි. ඔහුගේ රංගය සෙසු නළුවන් අබිබවා යන්නේ වේදිකාව මත ඉනා සීරුමාරුවට සිය රංගය හසුරවන නිසා ය. වේදිකාව තුළ ගාම් අනිශය සැහැල්ලුය.

එහෙත් ඒ සැහැල්ලු බව රඳවා ගනිමින් සිය අභිනයන් ඉනා සීරුමාරුවට හසුරුවන්නට ගාම් සැලසිලිමත් වේ. සෙසු නළුවන් ගේ අත පය විහිදුවමින් දඟලද් දී ගාම් බැල්මකින්, සියුම් අභිනයකින් කියන්නට අවැසි සියල්ල කියා සිටී. ඔහුගේ අත පය දෙබසින් දෙබසට ඉහළ පහළ නොයයි. අත පය එසවෙන්නේ ඉද හිටය. එසේ ඉදහිට එසවෙන නැන් අභිනය ප්‍රබල ය. ගාම්ගේ රංගනය සේම මාධවගේ චරිතය නිරූපණය කළ සමීත ද සිය චරිතය සඳහා මනා සාධාරණයක් ඉෂ්ට කර තිබේ.

owl on the stage ගැන ලියූ මේ සටහන අවසන රාජිනට යමක් කිව යුතුය. 'හංසයින්ටත් මං ආසයි' සිට 'ආපසු හැරෙන්න බෑ' දක්වා ඔබ පැමිණි මග අභිනය නිරවුල් ය.

එය ලාංකීය ප්‍රේක්ෂකයාට නව මානයක සිට නාට්‍ය විඳින්නට නාට්‍ය රුචිය දල්වුවකි. එසේ නාට්‍ය කළ ඔබට owl තුළ වන අවුල නොවැටහීම බේදයකි. මේ සටහන තැබුවේ ඔබව අවුල් කිරීමට නොව ඔබ අවුලට යෑම වැළැක්වීමටය.

■ අසංක සායක්කාර
